

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA 2014 R.

OTWARCIA W ostatnią fazę realizacji weszło wdrażanie XI Priorytetu *Kultura i dziedzictwo kulturowe* POIiŚ. W efekcie - spośród 79 inwestycji, użytkowane są już 64 obiekty. W 2014 r. odbyło się wiele uroczystych inauguracyj, m.in.: nowej siedziby Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach (dofinansowanie unijne 135,1 mln zł), Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku (107,53 mln zł), Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego (50 mln zł), nowego obiektu Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (34,1 mln zł), Parku Wielokulturowego Stara Kopalnia w Wałbrzychu (46,7 mln zł) oraz Muzeum Warszawskiej Pragi (12 mln zł).

współfinansowane z budżetu MKiDN W kwietniu zwiedzającym udostępniono ekspozycję stałą Muzeum Domu Rodzinnego Jana Pawła II w Wadowicach. Po zakończeniu modernizacji muzeum stało się nowoczesną instytucją kultury; interaktywna wystawa pozwala zwiedzającym wędrować przez różne etapy życia Papieża-Polaka, ale także zapoznać się z atmosferą i realiami przedwojennych Wadowic.

W październiku oficjalnie otwarte zostało Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie - zaprezentowano Wystawę Główną; sam gmach oddano do użytku w kwietniu 2013 r. i od tego czasu placówka z sukcesem prowadziła działalność edukacyjną. Wystawa główna składa się z ośmiu galerii, które na powierzchni ponad 4 tys. m² opowiadają o kulturze i dziedzictwie polskich Żydów. To podróż przez 1000 lat historii Żydów polskich – od średniowiecza do współczesności.

EDUKACJA 1 września weszły w życie zmiany w programie szkolnictwa artystycznego I i II stopnia. Ich celem jest zwiększenie szans na zawodowy rozwój absolwentów szkół i uczelni artystycznych. Zmiany koncentrują się na rozwijaniu gry zespołowej i pracy w zespole (przy zachowaniu szczególnej troski o najzdolniejszych uczniów, lepszej korelacji treści przedmiotów oraz większej autonomii dyrektorów w zarządzaniu szkołami

Wraz z początkiem roku szkolnego 2014/2015 nastąpiło także zakończenie reformy programowej przedmiotów artystycznych w szkołach powszechnych. Porozumienie w sprawie upowszechniania edukacji kulturalnej MKiDN oraz MEN zawarły w 2008 r., a zmiany wprowadzano stopniowo od 1 września 2009 r. Dzięki temu, muzyki i plastyki uczą się już wszyscy uczniowie podstawówek, gimnazjów i liceów ogólnokształcących - wg szacunków - prawie 4 mln dzieci i młodzieży.

W 156 szkołach artystycznych z całej Polski odbędzie się **kompleksowa modernizacja energetyczna**, a ich wyposażenie zostanie wymienione na energooszczędne. Do projektu przystąpiło prawie 2/3 placówek podległych MKiDN. Przedmiotem pierwszego etapu, którego realizacja potrwa do grudnia 2015 r., jest opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Planowany koszt całkowity wynosi 20,7 mln zł,

a dofinansowanie UE – 17,6 mln zł. Drugi etap (lata 2016-2020) to właściwa realizacja robót. Koszt części inwestycyjnej obejmującej termomodernizację budynków to ok. 350 mln zł.

40 laureatów XIII edycji Programu Stypendialnego „Gaude Polonia” - z Ukrainy, Białorusi i Rosji - odebrało dyplomy z rąk minister Omilanowskiej. Program przeznaczony jest dla młodych twórców kultury z krajów Europy Środkowowschodniej. Pobyt w naszym kraju ma umożliwić stypendystom poznanie współczesnej kultury polskiej oraz realizację autorskich projektów pod opieką uznanych twórców oraz instytucji.

DZIEDZICTWO Rusznikarstwo artystyczne i historyczne – wyroby według tradycyjnej szkoły cieszyńskiej, szopkarstwo krakowskie, pochodź Lajkonika, flisackie tradycje w Ulanowie oraz procesja Bożego Ciała w Łowiczu trafiły na **Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego**. Elementy na nią wpisane mogą być następnie zgłoszone do wpisu na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości, prowadzoną przez UNESCO.

Jedyny ogólnopolski rejestr ruchomych dóbr kultury utraconych w wyniku II wojny światowej z terenów Polski po 1945 został uruchomiony pod adresem www.dzielautracone.gov.pl. Częścią witryny jest systematycznie powiększający się katalog dzieł odzyskanych. Bogatszy o nowe funkcje i informacje serwis zastąpił dotychczasowy adres www.kolekcje.mkidn.gov.pl.

odzyskane straty
wojenne

Do kraju wróciły kolejne obiekty utracone w wyniku II wojny światowej:

- ze Stanów Zjednoczonych obraz *Św. Filip chrzci służkę królowej Kandaki* Johanna Carla Seekatza – obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie;
- z Niemiec obraz *Schody pałacowe* Francesco Guardiiego – obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie;
- ze zbiorów prywatnych w Polsce obraz *Popiersie mężczyzny w stroju renesansowym* Aleksandra Gierymskiego - obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie;
- z Niemiec obraz *Via Cassia koło Rzymu* Oswalda Achenbacha – obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego we Wrocławiu
- z Niemiec XV-wieczny rękopis *Sermones scripti* - obecnie w zbiorach Biblioteki Narodowej.

Międzynarodowa konferencja „Zrabowane – odzyskane. Dobra kultury – przypadek Polski”. Głównym celem konferencji, która odbyła się w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie, było zaprezentowanie polskich doświadczeń restytucyjnych na tle polityki i prawodawstwa innych państw. Udział w spotkaniu wzięło blisko 200 uczestników z kilkunastu krajów.

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014 – 2017 został przyjęty przez rząd. Celem dokumentu jest ujednoczenie polityki konserwatorskiej. Radę W ciągu czterech lat (2014-2017) na jego realizację trzeba będzie przeznaczyć ponad 26,5 mln zł.

Znak Dziedzictwa Europejskiego

Unia Lubelska, Historyczna Stocznia Gdańska oraz Konstytucja 3 Maja zostały rekomendowane do otrzymania Znak Dziedzictwa Europejskiego. Taką decyzję podjął europejski panel ekspertów – międzynarodowe gremium powołane przez Parlament Europejski, Radę Unii Europejskiej, Komisję Europejską i Komitet Regionów. Komisja Europejska - w oparciu o tę rekomendację - wyda formalną decyzję o przyznaniu Znak. Ceremonia wręczenia odbędzie się w kwietniu 2015 r. w Brukseli.

FILM

- międzynarodowy sukces „Idy” w reż. Pawła Pawlikowskiego (5 statuetek Europejskiej Nagrody Filmowej, nominacja do Złotego Globu, polski kandydat do Oscara w kategorii film nieanglojęzyczny)
- widzowie wybierają polskie filmy w kinach (ponad **10,5 mln widzów** na polskich premierach, „Bogowie” w reż. Tomasza Palkowskiego z **ponad 2 mln widzów** najchętniej oglądanym filmem roku, sześć polskich tytułów wśród dziesięciu najchętniej oglądanych w tym roku)
- otwarcie **Pracowni Filmoteki Szkolnej** (pilotaż w 16 szkołach w szesnastu województwach, nowoczesna i wyposażona w sprzęt pracownia do edukacji filmowej)
- zrekonstruowany cyfrowo „Potop Redivivus” w reż. Jerzego Hoffmana otworzył 39. Festiwal Filmowy w Gdyni
- pokaz „Roku 1863” z muzyką na żywo na 14. MFF T-Mobile Nowe Horyzonty we Wrocławiu

ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO KULTURY W SIECI

Ponad 130 instytucji kultury (m.in. Zamek Królewski w Warszawie, Centrum Nauki Kopernik, Muzea Narodowe: w Krakowie, Gdańsku i Wrocławiu, Kopalnia Soli Wieliczka, Teatr im. St. Witkiewicza w Zakopanem) znalazło się wśród partnerów Karty Dużej Rodziny. To system zniżek dla rodzin z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Wykaz uprawnień oraz instytucji i podmiotów je przyznających znajduje się na stronie www.rodzina.gov.pl

MKiDN przygotowuje rozwiązania systemowe służące niwelowaniu barier kompetencyjnych, finansowych i informacyjnych w dostępie do kultury, szczególnie dla grup narażonych na wykluczenie. W ramach projektu „Kultura Dostępna” rozszerzona zostanie oferta tańszego dostępu do wydarzeń artystycznych, muzeów narodowych i teatrów. Program zostanie wdrożony w 2015 r.

www.digit.mkidn.gov.pl nowa podstrona internetowa resortu kultury stanowi źródło informacji na temat digitalizacji. Składa się z pięciu działów: Digitalizacja, Zasoby, Finansowanie, Europeana oraz Kultura w sieci. Można na niej znaleźć informacje m.in. o działalności Centrów Kompetencji oraz możliwościach uzyskania dofinansowania na projekty digitalizacyjne.

www.ninateka.pl/kolekcja/panufnik.pl największy ogólnodostępny zbiór kompozycji Andrzeja Panufnika . W serwisie znalazło się blisko 80 nagrań audio oraz materiały audiowizualne, m.in. fragmenty nagrań z prób i wykonań jego dzieł, zarejestrowanych podczas Warszawskich Jesieni 1990 i 1996 roku. Nagraniom towarzyszą bogate opisy.

www.ninateka.pl/kolekcja/archiwa-transformacji.pl - specjalna kolekcja poświęcona obradom Okrągłego Stołu, uruchomiona z okazji obchodów 25-lecia pierwszych wolnych wyborów. Zawiera unikatowe materiały dotyczące jednego z najważniejszych wydarzeń w najnowszej historii Polski. Nagraniom z archiwów Video Studio Gdańsk i polskiej sekcji radia RFI towarzyszą opisy ukazujące wydarzenia w szerokim kontekście historycznym.

www.muzykotekaszkolna.pl/kanon - ponad tysiąc lat tradycji muzyki poważnej w 130 utworach. W gronie kompozytorów, których dzieła można usłyszeć są: m.in. Vivaldi, Bach, Mozart, Beethoven, Czajkowski, Brahms, Szostakowicz i Strawiński. Każdy z utworów opatrzone komentarzem przybliżającym jego genezę, strukturę i historię.

www.ipsb.nina.gov.pl - powszechna i bezpłatna multimedialna encyklopedia na temat Polaków oraz działających w Polsce obcokrajowców, którzy mieli wpływ na rozwój naszego kraju i społeczeństwa. Podstawę Internetowego Polskiego Słownika Biograficznego stanowi 49-tomowy Polski Słownik Biograficzny, zawierający 27,3 tys. haseł, wydawany od 1935 roku przez Instytut Historii PAN i Polską Akademię Umiejętności. Oprócz biogramów w serwisie znajdują się materiały multimedialne pokazujące realia epoki, kontekst historyczny i kulturowy dotyczący danej postaci.

www.szukajwarchiwach.pl Dostępność archiwów w sieci wzrosła o **1/3**. Narodowe Archiwum Cyfrowe opublikowało kolejne skany- obecnie jest ich blisko **13 milionów**. To nieocenione źródło wiedzy dla badaczy, genealogów, historyków i wszystkich zainteresowanych historią, dostępne bez żadnych opłat i ograniczeń.

PROMOCJA POLSKIEJ KULTURY ZA GRANICĄ Program kulturalny obchodów 600-lecia nawiązania polsko-tureckich relacji dyplomatycznych. Ponad **160 wydarzeń**, koordynowanych przez Instytut Adama Mickiewicza pod marką Culture.pl., zgromadziły ponad **półmilionową publiczność**. W mediach ukazało się ponad 1800 relacji.

Polski teatr, film, muzyka obecne były na najważniejszych festiwalach, m.in. na Istanbul Theatre Festival, Istanbul Music Festival, Istanbul Film Festival oraz Europejskim Festiwalu Jazzowym w Izmirze. Sztuka Doroty Masłowskiej „Między nami dobrze jest” otworzyła tegoroczną edycję międzynarodowego stambulskiego festiwalu teatralnego, a Grzegorz Jarzyna otrzymał nagrodę honorową.

Sztuki wizualne zaprezentowano w cieszących się dużą renomą oraz zainteresowaniem tureckiej i międzynarodowej publiczności galeriach, takich jak SALT, gdzie polski plakat przyciągnął ponad 66 tys. widzów, czy Istanbul Modern, gdzie triumfy święcili

„Neighbours” z udziałem kolektywu Slavs and Tatars – przedłużona na życzenie publiczności wystawa, którą odwiedziło 262 tys. osób. Swoistą klamrę obchodów tworzą duże wystawy historyczne: prezentowany aktualnie w Pera Museum „Orientalizm w sztuce polskiej” i wystawa „Dalekie sąsiedztwo. Bliskie wspomnienia. 600 lat kontaktów polsko-tureckich”, której otwarcie w Muzeum Sakip Sabanci, w obecności prezydentów obu państw – Bronisława Komorowskiego i Abdullaha Gula, zainaugurowało w marcu program obchodów i przyciągnęło 42 tys. widzów.

Retrospektywę 47 filmów Krzysztofa Kieślowskiego zobaczyło w Istanbul Modern ponad 2,5 tys. kinomanów. Podczas największego festiwalu filmowego w Turcji (33. Istanbul Film Festival) film „Papusza” w reżyserii Krzysztofa Krauzego i Joanny Kos-Krauze otrzymał nagrodę specjalną jury, a nagrodę za całokształt twórczości - Andrzej Wajda.

Program Promocji Polskiego Designu **34 wystawy**, w tym 16 dużych ekspozycji, w miejscach kluczowych dla międzynarodowej społeczności projektantów, producentów i krytyków designu. Polscy projektanci i producenci zaprezentowali się od najlepszej strony na czterech kontynentach. Najważniejsze wystawy: Polish Job- Salone Internationale del Mobile, Mediolan; NASZ - WantedDesign, Nowy Jork ; POLSKA IN BETWEEN - 2nd Istanbul Design Biennial; Let's Play! Kid's Design from Poland - Gas Factory, Izmir, Turcja

IV tournée I, CULTURE Orchestra I, CULTURE Orchestra poprowadził już po raz drugi Kiryll Karabits, doskonały dyrygent ukraińskiego pochodzenia. Tegoroczna trasa miała też charakter szczególny ze względu na sytuację na Ukrainie, z którą solidaryzowali się zarówno muzycy, jak i publiczność. Orkiestra zagrała w Gdańsku, a następnie w Kassel, w La Roque d'Antheron podczas 34. Festival International de Piano i na Edinburgh International Festival. Trasę zakończył koncert na Baltic Sea Festival, na którym ICO zagrała już po raz drugi.

Spektakularny sukces „Pasażerki” Opera Mieczysława Weinberga, z libretto opartym na powieści Zofii Posmysz, którą Dmitrij Szostakowicz nazywał "doskonałym arcydziełem". Inscenizacja prezentowana w Nowym Jorku przygotowana została w koprodukcji Lincoln Center Festival oraz Park Avenue Armory. Jest przeniesieniem amerykańskiej premiery w Houston Grand Opera w Teksasie pod batutą jej dyrektora artystycznego Patricka Sommersa i w reżyserii Davida Pountneya. *Żadne inne dzieło nie poradziło sobie tak dobrze z wyzwaniem przeniesienia na scenę tematu Holocaustu, jak "Pasażerka" - Alex Ross "The New Yorker"*

CZYTELNICTWO 2014 był pierwszym rokiem realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Obejmuje on najważniejsze z obszarów powiązanych z czytelnictwem i obecnością książki na rynku: promocję i upowszechnianie czytelnictwa i książki wśród nieczytających, wspieranie wydawania wartościowej literatury i czasopism kulturalnych, szkolenie księgarzy oraz regulacje prawne dotyczące rynku książki. Istotnym elementem są działania zmieniające i wzmacniające rolę biblioteki jako podstawowej przestrzeni kontaktu z książką - modernizacja budynków, unowocześnianie serwisu, zakup nowości oraz szkolenia bibliotekarzy. Do 2020 r. na ten cel przeznaczonych zostanie miliard złotych.

131 dzieł zostało rekomendowanych do programu *Udostępnianie piśmiennictwa*. „Do piachu” T. Różewicza, „Tango” S. Mrożka, „Solaris” S. Lema, „Mała apokalipsa” T. Konwickiego, „Noce i dni” M. Dąbrowskiej, „Mistrz i Małgorzata” M. Bułhakowa, „Pani Dalloway” V. Woolf - to niektóre tytuły, które po wykupieniu praw majątkowych trafią do domeny publicznej. Instytut Książki przedstawił właścicielom majątkowych praw autorskich ofertę zakupu praw lub zawarcia umowy licencyjnej. Na zakup praw do dzieł przeznaczono 1 mln zł. Dzieła będą udostępniane nieodpłatnie w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona.

41 Targi Książki w New Delhi - Polska była gościem honorowym. Na naszym stoisku zaprezentowano literaturę polską w przekładzie na angielski, odbyły się spotkania z autorami, warsztaty i wystawy. Był to jeden z najważniejszych elementów obchodów 60-lecia stosunków dyplomatycznych Polski z Indiami. Przed imprezą ukazały się cztery książki polskich autorów w hindi: „Szafa” Olgi Tokarczuk, „Mały Chopin” Michała Rusinka, „Opowieści galicyjskie” Andrzeja Stasiuka oraz „Szachinszach” Ryszarda Kapuścińskiego.

10. jubileuszową nagrodę Instytutu Książki „Transatlantyk” otrzymał Bill Johnston, tłumacz i prof. literatury porównawczej amerykańskiego Indiana University. Johnston jest tłumaczem 30 książek i 53 krótszych utworów z języka polskiego, od Jana Kochanowskiego po Różewicza i Tkaczyszyna-Dyckiego. Celem nagrody jest promocja na rynku światowym polskiej literatury oraz integracja środowisk tłumaczy literatury polskiej i jej propagatorów (krytyków literackich, historyków literatury).

Festiwal "Literacki Sopot". Tematem wiodącym trzeciej, tegorocznej edycji była literatura rosyjska. Wśród zaproszonych gości byli m.in. Władimir Sorokin, Walerij Paniuszkin, Aleksandra Marinina - królowa rosyjskiego kryminału oraz Jelena Czyżowa, która za swą powieść "Czas kobiet" otrzymała najważniejszą rosyjską nagrodę. Sopot gościł też autorów najważniejszych polskich premier książkowych ostatnich miesięcy m.in. Jacka Hugo-Badera, Sylwię Chutnik, Agnieszkę Graff, Ignacego Karpowicza, Włodzimierza Kalickiego, Annę Kłys, Łukasza Orbitowskiego, Małgorzatę Rejmer, Andę Rottenberg, Krzysztofa Siwczyka, Mariusza Szczygła, Patrycję Pustkowiak.

VI edycja Festiwalu Conrada. Najważniejsze w Polsce wydarzenie poświęcone literaturze. Przez blisko tydzień w Krakowie gościli najwybitniejsze osobistości światowej literatury, a wydarzeniom literackim towarzyszyły pokazy filmów, wystawy, koncerty oraz wykłady. Tegorocznymi gośćmi byli m.in. Borys Akunin, Paul Auster i Jaume Cabre, Mircei Cărtărescu, Miljenko Jergovic, John Banville, irlandzki powieściopisarz i dziennikarzem, laureat Nagrody Bookera za powieść "Morze". Ważnym gościem Festiwalu była Olga Tokarczuk.

Nagroda im. Wisławy Szymborskiej. laureatką drugiej edycji nagrody została Julia Hartwig. Poetkę uhonorowano za tomik "Zapisane".

SZTUKI WIZUALNE „Bracia Gierymscy” – projekt realizowany przez Muzeum Narodowe w Warszawie i Muzeum Narodowe w Krakowie.

Muzeum Sztuki w Łodzi: Prezentacja 200 dzieł sztuki wybitnych artystów XX i XXI wieku (Katarzyna Kobro, Władysław Strzemiński, Alina Szapocznikow, Krzysztof Wodiczko, Zbigniew Libera, Artur Żmijewski, Christian Boltanski, Ewa Partum) zgrupowanych wokół 14 zjawisk związanych z nowoczesnością (emancypacja, industrializacja, urbanizacja, eksperyment, rewolucja).

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie: „Co widać. Polska sztuka dzisiaj” - pierwsza od ponad dekady obszerna prezentacja aktualnej sztuki polskiej oraz „W niedalekiej przyszłości”- kolekcja gromadzona regularnie od 2010 r. , prezentujące prace m. in.: Pawła Althamera, Mirosław Bałki, Katarzyny Kozyry, Wilhelma Sasnała, Aliny Szapocznikow, Artura Żmijewskiego, Saray Lucas, Seth Price, Rebeci Quaytman.

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki w Warszawie: „Paulina Ołowska. Czar Warszawy” - pierwsza obszerna prezentacja twórczości artystki w Polsce, pokazująca wielowątkowość zarówno tematyki, jak i metod jej pracy, „Byłem, czego i wam życzę. Henryk Tomaszewski”, pierwsza obszerna prezentacja twórczości Zbigniewa Warpechowskiego, „Kosmos wzywa! Sztuka i nauka w długich latach sześćdziesiątych”, „Postęp i higiena”- kurator: Anda Rottenberg.

Muzeum Narodowe w Warszawie: otwarcie po przebudowie Galerii Faras. To jedyna w Europie i wyjątkowa w skali światowej, stała ekspozycja zabytków kultury i sztuki nubijskiej z okresu chrześcijańskiego.

Muzeum Narodowe w Gdańsku: „Gdańsk i okolice 1793 – 1914. Miasto – ludzie – wydarzenia w rysunku i grafice”- 350 rycin i rysunków w większości nigdy wcześniej nie pokazywanych publicznie.

Muzeum Plakatu w Wilanowie: 24. Międzynarodowe Biennale Plakatu. Złoty Medal przyznano pracy polskiego grafika Wiesława Rosochy za plakat pt. "Rosocha. Inne obszary, inne formaty". Biennale połączone był z setną rocznicą urodzin Henryka Tomaszewskiego (patrona nagrody).

Centrum Sztuki Współczesnej – Zamek Ujazdowski: „Slow Future ” oraz otwarcie trzeciej edycji projektu "Zielony Jazdów. Zielony Rynek".

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku: „Jan Szczepkowski (1878-1964)”. Wystawa jubileuszowa z okazji 50. rocznicy śmierci artysty.

Wenecja: uznanie przez brytyjski „The Guardian” pawilonu polskiego i wystawy „Figury niemożliwe” Jakuba Woynarowskiego za jedną 10 najlepszych tegorocznych wystaw na 14. Międzynarodowej Wystawie Architektury. Rozbudowanym komentarzem

do weneckiego pokazu była prezentowana w warszawskiej Zachęcie warszawie wystawa „Monument. Architektura Adolfa Szyszko-Bohusza”.

TEATR Gdański Teatr Szekspirowski: po raz pierwszy od blisko 40 lat nowy teatr dramatyczny wybudowany od podstaw. Wielofunkcyjny obiekt jest architektonicznym powiązaniem powstałej na początku XVII wieku Szkoły Fechtunku z architekturą XXI wieku. Otwierany dach teatru, którego konstrukcja jest jedyną tego typu na świecie, umożliwia granie spektakli przy świetle dziennym lub pod rozgwieżdżonym niebem. Możliwość różnorodnych aranżacji przestrzeni scenicznej zapewniają najnowocześniejsze rozwiązania z zakresu technologii scenicznych – m.in. chowana w podłogę scena, „ruchoma” widownia i rozbudowana sznurownia.

Cricoteka w Krakowie: miejsce, w którym prezentowana będzie twórczość Tadeusza Kantora oraz jej wpływ na współczesną sztukę i teatr. W efekcie rewitalizacji powstał wielofunkcyjny budynek mieszczący przestrzenie wystawiennicze, Archiwum wraz z Czytelnią, Salę Teatralną, Salą Edukacyjną, Księgarnię oraz Crico-Cafe, usytuowaną na najwyższym piętrze budynku, skąd można podziwiać panoramę Krakowa.

Teatr Polski w Warszawie: uroczyste zakończenie obchodów 100-lecia teatru polskiego im. Arnolda Szyfmana uświetnione premierą rzadko wystawianego dramatu Stanisława Wyspiańskiego „Bolesław Śmiały” w reż. Bartosza Zaczykiewicza i Andrzeja Seweryna.

Teatr Polski we Wrocławiu:

- zainicjowanie pierwszego w historii wystawienia pełnej wersji „Dziadów” Adama Mickiewicza – premiera pierwszego spektaklu, na którą złożyły się cz. I, II i IV dramatu, reż. Michał Zadara, scen. Robert Rumas, wyst. m.in. Bartosz Porczyk, Sylwia Boroń, Wiesław Cichy. Na 2015 r. planowana jest premiera cz. III dramatu, a na 2016 – wystawienie całości;
- premiera „Wycinki” wg Thomasa Bernhardta w inscenizacji Krystiana Lupy. Długo oczekiwany, kolejny „bernhardtowski” spektakl, który otrzymał już zaproszenia na najważniejsze polskie oraz zagraniczne festiwale.

Narodowy Stary Teatr im. H. Modrzejewskiej: premiera sztuki „Stara kobieta wysiaduje” w reż. Marcina Libera. Jeden z najwybitniejszych tekstów teatralnych Tadeusza Różewicza zainscenizowany przez jednego z najciekawszych reżyserów młodego pokolenia z Anną Dymną w roli tytułowej

Teatr Telewizji: rejestracja spektaklu "Miłość na Krymie" Sławomira Mrożka, który był reżyserowany przez nieżyjącego już Jerzego Jarockiego. Premiera telewizyjna TVP 1 – prezentacja głośnej realizacji z Teatru Narodowego w Warszawie. Na potrzeby telewizji spektakl wyreżyserował Jan Englert.

Projekcje rejestracji oraz czytania tekstu **spektaklu „Golgota Picnic”** Rodrigo Garcii, którego prezentacja – w obawie o bezpieczeństwo widzów i wykonawców w ramach Malta Festival Poznań – została odwołana. W akcji mającej charakter protestu przeciwko

ograniczeniu swobody artystycznej wypowiedzi wzięły udział m.in. Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie, Teatr Polski we Wrocławiu, Nowy Teatr, TR Warszawa, Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy, Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach.

Nagroda Specjalna im. Kazimierza Dejmka - przyznana z okazji 20. lat Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej. Laureatami zostali Jacek Głomb i Dorota Masłowska

MUZYKA Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach: posiada dwie sale: wielką na 1800 osób i kameralną, która może przyjąć 300 melomanów. 670 punktów świetlnych zmiękcza rysunek wszystkich elementów wnętrza, a 500 kolejnych reflektorów umożliwia wzbogacenie koncertu o niezwykle efekty. Pod sufitem wielkiej sali koncertowej umieszczono specjalny plafon, którego kształt ma wpływ na rozchodzenie się dźwięku.

Filharmonia Szczecińska: budynek liczy 3 tys. m² kw., posiada cztery naziemne i dwie podziemne kondygnacje, dwie sale koncertowe i ponad 1,1 tys. miejsc na widowni. Centralnym miejscem jest główna sala symfoniczna, w której akustyka pozwala na przygotowywanie nagrań studyjnych. Pomaga w tym między innymi 951 specjalnie zaprojektowanych do tego pomieszczenia siedzeń.

Włodzimierz Pawlik zdobywcą prestiżowej **nagrodę Grammy** za płytę „Night In Calisia” w kategorii dużego zespołu jazzowego, nagranej w związku z 1850-leciem obchodów Kalisza

II Konwencja Muzyki Polskiej – w ogólnopolskim spotkaniu środowiska muzycznego wzięło udział prawie 400 uczestników. Celem Konwencji była dyskusja na temat różnych dziedzin muzyki i infrastruktury polskiej kultury muzycznej, postawienie diagnozy i formułowanie strategii zmian, a jej centralnym punktem – prezentacja *Raportu o muzyce tradycyjnej*

Teatr Wielki – Opera Narodowa:

- premiera opery „Moby Dick” Eugeniusza Knapika- prapremierę opery napisanej na zamówienie TWON przygotowała Barbara Wysocka, laureatka Paszportu „Polityki” za inscenizację opery „Zagłada domu Usherów” Glassa;

- polska premiera nagrodzonej International Opera Award opery A. Czajkowskiego „Kupiec wenecki” w reż. Keitha Warnera, pod dyr. Lionela Frienda, zrealizowanej w koprodukcji z Bregenzer Festspiele.

Filharmonia Narodowa w Warszawie:

- koncert jednej z wiodących orkiestr amerykańskich, Chicago Symphony Orchestra pod dyr. Riccardo Mutiego;

- koncert orkiestry Berliner Philharmoniker pod dyрекcją Sir Simona Rattle'a. Muzycy wykonali *Stabat Mater* Karola Szymanowskiego (wraz z solistami i Chórem Filharmonii Narodowej) i IX Symfonię Ludwiga van Beethovena

KULTURA LUDOWA Oskar Kolberg na liście rocznic obchodzonych pod patronatem UNESCO w roku 2014.

Oficjalna inauguracja Roku Oskara Kolberga - koncert w Filharmonii Narodowej w Warszawie zatytułowany „Od Kujawiaka do Krzesanego”, Festiwal „Wszystkie Mazurki Świata - Rzeczpospolita Kolberga”; Międzynarodowa Konferencja „Dzieło Oskara Kolberga jako dziedzictwo narodowe i europejskie”, obchody rocznicy śmierci na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, w tym uroczyste odsłonięcie nagrobka po renowacji, premiera opery „Król Pasterzy” w Operze Krakowskiej, prapremiera opery „Scena w karczmie czyli Powrót Janka” w Teatrze Polskim w Poznaniu.

DOROCZNE NAGRODY MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO Stanisława Celińska i Teatr Narodowy w Warszawie – nagroda honorowa (teatr), Agnieszka Grochowska i Paweł Pawlikowski (film), Marek Moś z orkiestrą AUKSO (muzyka), Wiesław Myśliwski (literatura), Krzysztof Gierałtowski (sztuki wizualne), Jan Karpiel Bułeczka (twórczość ludowa), Zofia Gołubiew-nagroda honorowa i Paweł Jaskanis – nagroda honorowa (ochrona dziedzictwa), Jadwiga Mackiewicz i Miesięcznik „Architektura” – nagroda honorowa (upowszechnianie kultury), Krzysztof Pastor (Taniec), Wojciech Młynarski (całokształt twórczości), Klub Mecenasów Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie (Mecenas kultury), serwis lubimyczytac.pl (Kultura w sieci), Julia Kijowska (Specjalna nagroda).

BUDŻET MKiDN 2015 3 mld 266 mln zł wynoszą przeznaczone na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego środki zapisane ustawie budżetowej na 2015 r. Sejm przyjął dokument 17 grudnia. W porównaniu z rokiem 2014 budżet resortu kultury zanotował 10 procentowy wzrost i osiągnął najwyższy w historii poziom.

POŻEGNANIA Nina Andrycz – aktorka teatralna, filmowa i telewizyjna oraz poetka i pisarka, nazywana wielką damą polskiego teatru.

Tadeusz Różewicz – poeta, dramatopisarz, scenarzysta filmowy, prozaik, satyryk.

Wojciech Krukowski – wieloletni dyrektor CSW Zamek Ujazdowski, twórca grupy "Akademia Ruchu", założyciel i wydawca magazynu artystycznego „Obieg”.

Filip Trzaska- nestor polskiego księgarstwa i ruchu wydawniczego, autor podręczników.

prof. Jerzy Woźniak – były rektor Szkoły Filmowej w Łodzi.

Małgorzata Braunek – aktorka filmowa i teatralna. Jej najbardziej znaną filmową kreacją była rola Oleńki Billewiczówny w ekranizacji "Potopu" Henryka Sienkiewicza w reż. Jerzego Hoffmana. Zagrała też Izabelę Łęcką w serialu telewizyjnym "Lalka", w reż. Ryszarda Bera.

prof. Jan Ekier – pianista, kompozytor, pedagog, chopinolog.

Stanisław Mikulski - aktor filmowy i teatralny, związany z Teatrem im. Juliusza Osterwy w Lublinie oraz warszawskimi – Powszechnym, Ludowym, Polskim i Narodowym. Serialem, który przyniósł mu największą popularność, była "Stawka większa niż życie".

Jerzy Semkow – wybitny dyrygent, propagator muzyki polskiej na świecie.

Krzysztof Krauze – reżyser i scenarzysta, twórca filmów "Dług", "Mój Nikifor", "Papusza", "Plac Zbawiciela".

Stanisław Barańczak - badacz literatury, poeta, krytyk i tłumacz.